

[Brorsen.]

Henhold til den nye Grundlov vil vælge 16,2 pCt. af samtlige Rigsdagens Medlemmer paa særlig Maade, og dette Valg vil jo — saa kan man sige, hvad man vil — blive foretaget paa den Maade, at en ganske lille Kredts kommer til at udpege de 34 Medlemmer. Det er en af de Bestemmelser i den nye Forfatning, som vi anser for særdeles uheldig, og den er for Resten ogsaa blevet meget skarpt kritiseret af en radikal Folketingsmand her forleden. Jeg er overbevist om, at hvis man kunde sætte dette enkelte Spørgsmaal til Folkeafstemning, vilde et meget betydeligt Flertal af den danske Befolkning gaa imod en saadan Bestemmelse.

Retsforbundets Repræsentant, det ærede Medlem Hr. Gregersen, er ogsaa gaaet kraftigt imod denne Bestemmelse og for øvrigt imod Rigstinget i det hele taget; men jeg har Indtryk af — det vil vi for øvrigt om et Øjeblik faa at vide —, at det ærede Medlem alligevel vil tilraade, at man stemmer for Lovforslaget. Det ærede Medlem er naturligvis bekendt med, at han, hvis denne nye Grundlov bliver vedtaget, og hvis han bliver valgt efter den nye Grundlovs Bestemmelser, kan blive tvangsudskrevet til at faa Sæde i det, han saa haanende kalder Rigshospitalet, altsaa det, der i Lovforslaget kaldes Rigstinget.

Hvis det foreliggende Lovforslag vedtages, bliver altsaa Følgen, at Landstinget afskaffes og Rigstinget indføres. Jeg tror, det bliver meget vanskeligt at faa Folk til at raabe Hurra for det. Hvorfor man nu ikke kunde beholde Ordet Landsting, kan man ikke rigtig forstaa, og det kan det ærede Medlem Hr. Christmas Møller jo heller ikke forstaa; under anden Behandling havde han endnu et Haab om, at han kunde formaa sine Arbejdsfæller i Udvalget, Regeringspartierne, til at gaa med til, at Ordet Landsting bibeholdtes. Det forekommer mig oven i Købet, at det ærede Medlem Hr. Christmas Møller i en manende Tale fremsatte den Udtalelse, at naar man blot optræder paa den rigtige Maade over for Regeringen, kan man komme meget vidt, kan man opnaa overmaade meget. Jeg synes ikke, det er ret meget, det ærede Medlem har forlangt her, men altsaa ikke engang det kunde han opnaa at faa gennemført; han kunde ikke faa Regeringspartierne med. Jeg er overbevist om — det har vi været inde paa under anden Behandling —, at den praktiske Gennemførelse af Grundloven bliver meget vanskelig, idet vi maa huske paa, at vi nu faar Den

Forenede Rigsdag, Folketinget og Rigstinget, og at man dermed stadig maa regne med tre Hold Rigsdagsudvalg fra de tre Rigsdagsafdelinger. Jeg er tilbøjelig til at tro, at det ikke vilde have været nogen Skade til, om man ved Siden af den juridiske Sekretær, vi efter Forslaget skal have, fik ansat endnu en Mand — for jeg tror, der vil blive meget at gøre, i alt Fald i den første Tid, om der ikke skal opstaa alt for store Vanskeligheder —, nemlig en Mand, der fik til Opgave at holde Orden paa alt det, som der bliver Tale om her, for der er ikke Tvivl om, at der vil komme stærke Gnidninger rimeligvis i længere Tid efter, at den nye Grundlov er vedtaget.

Jeg vil dernæst opkaste det Spørgsmaal: Kan man, naar den nye Grundlov er vedtaget, saa regne med, at der i en overskuelig Tid ikke vil fremkomme Krav om Ændringer? I den Henseende synes jeg, man maa lægge Mærke til, at netop fra Kredse, der staar de Partier nær, der nu i Forening vil gennemføre en ny Grundlov, navnlig fra Ungdomskredse inden for disse Partier, kommer der kraftige Udtalelser frem om, at man ikke vil lade det bero ved de Bestemmelser, der findes i dette Forslag. Navnlig fremholder man meget stærkt i disse Kredse, at man skal have en Valgretsalders her i Danmark, der ikke blot gaar ned til 23 Aars Alderen, men til 21 Aars Alderen. Ogsaa den Deling af Rigsdagen, som skal finde Sted efter dette Forslag, er man meget utilfreds med. Derfor tror jeg, man kan forudse, at det ikke vil vare længe, før man vil sætte kraftigt ind for at faa ændret den Forfatning, som nu om et Øjeblik bliver vedtaget her i det danske Folketing.

Der er tit talt om Vanskelighederne for Folkestyret og det parlamentariske System, og det er rigtigt, at saadanne forefindes. Efter min Opfattelse kan man sige, at de Lande, hvor det parlamentariske System for Alvor er kommet i Vanskeligheder, er Lande, hvor man har antaget Forholdstalsvalgmaaden. Den har ogsaa her i Landet medført Vanskeligheder for det parlamentariske System; det kommer vi ikke bort fra. Jeg kan ikke lade være med at nævne det her, at jeg tror, at til syvende og sidst, dybest set, vil maaske ogsaa for Danmark en af de største Vanskeligheder for det parlamentariske System ud i Fremtiden være den rige Anledning og Lejlighed, Forholdstalsvalgmaaden byder til at danne nye Partier. Vi har set, hvorledes det er gaaet i adskillige andre Lande. Der er man endog kommet helt op paa 20 Partier eller flere.